No. 138. 1847.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

1½ C.

…e COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags …Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 3,00; …de buitensteden ƒ 3,50; franco door het geheele Rijk. …, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau … COURANT.

DONDERDAG, 20 MEI.

Advertentien van acht regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,75 geplaatst; meer dan acht regels tegen … per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 19 Mei.

… vertoont zich vooral in Frankrijk en Engeland naast …haarschte der levensmiddelen eene andere behoefte, …r gevaarlijk kan worden, t. w. de schaarschte …, die de rijken martelt, gelijk gene de armen …igt. Het is een verschijnsel, dat onvermijdelijk moest …oren worden uit de omstandigheden, die het hebben …ortgebragt; maar dat, gelijk zulks gewoonlijk gaat, …et is voorzien, dan na dat het te laat was.

In Frankrijk en Engeland is in de laatste jaren roe…loos gespeeld in spoorweg-actiën en andere ondernemin… van industriëelen aard, die zoo hoog werden opge…erd, dat de geldruimte, zelfs onder de gunstigste …standigheden, niet voldoende zoude hebben kunnen … Men heeft namelijk alles te gelijk op het touw …, zonder genoegzaam acht te slaan op de bereke…ning of de noodige kapitalen zouden kunnen wor… te zaamgebragt. Zulks is evenwel meer waar … Frankrijk dan van Engeland. De minister van open…e werken te Parijs, heeft de industriëele handelingen … grondslag gelegd, niet zoo zeer van het volkswelzijn, … van de vestiging van het kabinet. Hij heeft daar…n gemaakt eene exploitatie in het groot om op de kie…s te werken, en stemmen voor het ministerie te win…en; terwijl de minister van financiën zich niet alleen …les liet welgevallen, maar ook daarenboven van zijnen …nt de staatspenningen met kwistige hand uitstrooide. …et gevolg daarvan is, behalve een te kort van 500 millioenen, en de grootst mogelijke wanorde in de financiën van den staat, dat alle kassen ledig waren, dat de bijzondere fortuinen in gevaar, de bank in gebrek, en de gansche handel in eenen crisis verkeerde, zoodra zich de behoefte aan levensmiddelen vertoonde, welke ongelukkig, hetgeen onvergefelijk is, door niemand in het ministerie was voorzien. De bank van Frankrijk geraakte onmiddellijk zoo in verlegenheid, dat de gevolgen onberekenbaar zouden zijn geweest, hadde haar de bank van Londen niet een aanzienlijk voorschot gedaan, dat later verdubbeld werd aangeboden door den keizer aller Russen. Daardoor werd de industrie en de handel van Frankrijk voor het oogenblik gered. Maar men kan daaruit dan ook zien, hoe gewaagd de toestand was en nog zijn moet, terwijl het alleen aan het niet te voorzien toeval, dat 75 millioen aan de bank te Parijs zijn toegevloeid, te danken is, dat Frankrijk niet aan eene algemeene ramp van bankroet is prijs gegeven.

De verhouding der Engelsche financiën was integendeel gelukkig. De laatste operatiën van sir Robert Peel hadden niet slechts de te korten aangevuld, maar zelfs een aanzienlijk overschot aangebragt. Daarenboven de staat had zich niet gewaagd in verderfelijke ondernemingen, noch die aangemoedigd onder de bevolking. Deze had zich, wel is waar, laten medeslepen, of liever was vooruitgegaan in handels- en nijverheids-speculatiën van allerlei aard, maar met die beradenheid, welke de Engelsche natie kenmerkt, die zich nooit zoo door geestdrift laat vervoeren, dat zij de cijfers vergeet. Alleen de hongersnood van Ierland, waar vijf millioen menschen zich zonder brood bevonden, en door Engeland moesten worden gevoed, bragt het gevaar aan, waarop men niet had gerekend of kunnen rekenen, en waaronder men nog gebukt gaat. De groote sommen gelds, welke moesten worden uitgevoerd tot den aankoop van dure granen, drukten weldra alle takken van nijverheid en handel. Ook de bank van Londen geraakte op hare beurt in verlegenheid, en veroorzaakte juist door de wet, welke Robert Peel heeft gemaakt, de crisis, welke de ondernemingen in Engeland drukte. Die wet bepaalt namelijk, dat de uitgifte van billetten moet staan in evenredigheid met het kapitaal der bank, vermeerderd met de sommen, die er worden gedeponeerd. De omloop der billetten vermindert dus met het kapitaal der aan de bank berustende sommen. Bij de schaarschte aan geld voegt zich dus in Engeland de schaarschte aan papier. Het is onnoodig te zeggen, dat alle ondernemingen daardoor worden geschokt, dewijl het disconto bijna tot een woekerprijs is gestegen, en het kan niet de minste verwondering baren, dat verscheidene aanzienlijke fabriekanten hunne werkhuizen hebben moeten sluiten, om hunne talooze arbeiders aan de openbare weldadigheid over te laten.

Doch de Keizer van Rusland is ook de bank van Londen te gemoet gekomen met een voorschot van 3 millioen pond sterling, welke eenige verademing schenkt, om den toestand tot den aanstaanden oogst te rekken. Intusschen hij blijft in Engeland niet minder dan in Frankrijk gespannen, en mogen nu tijdelijk groote rampen verhoed zijn, het zal van den toekomstigen oogst afhangen, wat er van de handels- en nijverheidswereld geworden zal.

Men vergete niet, op te merken, dat gansch het westelijk gedeelte van Europa in meerdere of minderen mate door dezelfde oorzaken in dezelfde verlegenheid deelt; en dat het gevaar, waarmede Engeland en Frankrijk bedreigd worden, ook elders boven het hoofd hangt. En al ware zulks niet, eene catastrophe in Frankrijk en Engeland moet onvermijdelijk rampzalig werken op de naburen, en dat wij Nederlanders daaronder gevoelig zouden lijden, heeft geen betoog noodig.

Er rust dus eene groote verpligting op de regering, om alle maatregelen van voorzorg te nemen, die maar eenigzins onder haar bereik zouden kunnen liggen, om op alle mogelijke gebeurtenissen voorbereid te zijn. De oogst staat gelukkig, het is waar, en alles laat aanzien, dat hij overvloedig zijn zal. Maar mogt hij falen, dan zal de toestand zoo gevaarlijk worden, dat de gevolgen bij geene mogelijkheid zijn te berekenen. Zij moge dus toezien, en voorzigtigheidshalve handelen, alsof alles te vreezen ware.

De berigten, uit alle oorden van Europa ontvangen, en door de dagbladen medegedeeld, doen tot dusverre alle hoop voeden op een voortreffelijken oogst. In België, Frankrijk, Engeland, Schotland, Ierland, Duitschland, Rusland, en ook in ons vaderland verneemt men allerwege de verblijdende mare van den uitmuntenden stand der granen. Indien het schoone weder blijft aanhouden, dan valt het niet te betwijfelen, of de aanstaande oogst zal een der overvloedigste zijn, dien wij sinds vele jaren gehad hebben.

In Amerika laat zich mede eene gezegende inzameling voorspellen. Het weder begunstigt den wasdom der granen even zoo naar wensch als in Europa.

De opbrengst van den eersten oogst in Egypte is zeer overvloedig geweest. Waarschijnlijk zal de tweede even zoo gezegend zijn, vermits de zaaitijd door het beste weder is begunstigd geworden.

Men mag dus de hoop koesteren, dat een jaar van schaarschte door een jaar van overvloed zal opgevolgd worden, en dat de prijzen der levensmiddelen weldra eene aanmerkelijke daling zullen ondergaan.

Tot meerdere geruststelling onzer eigene bevolking bestaan bovendien nog twee krachtige redenen. Vooreerst is de voorraad van granen, zoo hier ter stede als in onze overige voorname stapelplaatsen, nog verre van uitgeput te zijn, en ten andere kan het niet lang duren, of de aanzienlijke hoeveelheid graan, die men uit de Oostzee wachtende is, zal ons niet alleen voor eigen consumptie een meer dan toereikenden voorraad verschaffen, maar zelfs den handel in de gelegenheid stellen, om ook het buitenland ruimschoots van granen te voorzien. Immers men heeft met genoegen vernomen, dat binnen kort te Rotterdam 134 met graan geladen schepen zouden aankomen; dat men te Amsterdam 70,000 last rogge verwachtte, dat de voorraad te Odessa 1900 schepen bedroeg, en dat onze regering zes stoombooten beschikbaar had gesteld, om de schepen met graan, voor ons rijk bestemd, op sleeptouw te nemen, en alzoo het oogenblik van den invoer te bespoedigen.

Men wist sinds eenigen tijd, dat in Toskanen eene gunstige verandering voorbereid werd ten aanzien der vrijheid van drukpers. De algemeene verwachting is niet teloor gesteld. De Groot-Hertog heeft den 6 Mei ll. een edict uitgevaardigd, hetwelk de wetgeving op de censure eenigermate wijzigt, en dat, door het volk met luide toejuichingen ontvangen, aan de wenschen der natie vrij wel schijnt te beantwoorden.

Bevat het evenwel eene gulle en vrijzinnige erkenning van het beginsel van vrijheid van drukpers, gelijk dit ten onzent en overal, waar de vrijheid het levens-element des volks is, begrepen wordt? Wij durven na eene bloot oppervlakkige inzage der artikelen van het edict niets beslissends zeggen. Oogenschijnlijk echter verkeert men thans in Toskanen nog altijd in den toestand van Figaro: »Zoo ik in mijne geschriften maar niet spreke van het gezag, of van de zeden, of van de lieden in bediening, of van de gevestigde staats-ligchamen, of van iemand, die iets te beteekenen heeft, mag ik alles, alles vrijelijk drukken, onder het toezigt van twee of drie censoren."

Wij hebben in ons nummer van den 6 Mei jl. gewag gemaakt van den brief, dien de rector en professoren aan de katholijke Universiteit te Leuven van Z. H. Pius IX hebben ontvangen. Zie hier den woordelijken inhoud van dat schrijven, hetwelk door genoemde heeren met de innigste gevoelens van vreugde en dankbaarheid is ontvangen.

»*Aan onze geliefde zonen, den rector en de professoren der katholijke Universiteit te Leuven.*

»PIUS IX, PAUS.

»*Geliefde zonen, heil en apostolischen zegen.*

»Onze troost en blijdschap zijn voorwaar zeer groot geweest, toen wij den brief vol toegenegenheid ontvingen, waarin gij, geliefde zonen, ons met zoo veel hartelijkheid geluk wenschtet met onze verheffing tot de hoogste apostolische waardigheid, waartoe wij door een geheim raadsbesluit der goddelijke Voorzienigheid geroepen zijn geweest. Inderdaad, in uwe woorden straalt overal zooveel geloof, zooveel liefde, zooveel achting voor den H. Stoel door, en te gelijkertijd eene zoo kinderlijke gehechtheid aan, en een zoo diepe eerbied voor onze persoon, dat uw brief in ons oog geheel en al den naam van katholijk waardig is, welken uwe Universiteit zich beroemt te dragen.

Maar wat ons bovendien met eene geheel bijzondere vreugde vervult, en onze ziel van een zeer streelend genoegen doet overvloeijen, is, dat gij er een geluk uit maaktet, in de duidelijkste bewoordingen te verklaren, dat gij onder uwe eerste pligten telt, dien van met een onvermoeiden ijver al uwe werken en al uwe zorgen daaraan te wijden, dat de leerlingen dierzelfde universiteit wijs en vroom gevormd worden voor godsdienst en deugd; dat zij zorgvuldig onderwezen worden in de letteren en wetenschappen, en getrouw blijven aan de leer der katholijke kerk."

»Overigens, hierop steunen wij in het vol betrouwen op uwe deugden, en wij twijfelen niet of gij zijt bezield met den vasten wil van nimmer zorgen noch moeiten te sparen, opdat de Universiteit van Leuven op eene uitstekende wijze uitmunte niet alleen in den roem der letteren en wetenschappen, maar ook, en dit is het voornaamste punt, in gehechtheid aan het katholijk geloof en eene bijzondere toegenegenheid tot den H. Stoel, opdat zij tevens door den glans harer beroemdheid van dag tot dag sterker en bloeijender worde.

»Aan de hartelijke wijze, waarop gij ons hebt geluk gewenscht, door niet minder uitdrukkelijke blijken onzer vaderlijke liefde beantwoordende, verlangen wij, dat gij innig zult overtuigd zijn, dat wij in alles wat van ons zal afhangen, altijd gereed zullen wezen, om met bereidvaardigheid te doen wat zal kunnen bijdragen tot handhaving en vermeerdering van de eer en den roem der Universiteit van Leuven.

»Ontvang intusschen als een bewijs onzer bijzonderen welwillendheid den apostolischen zegen, dien wij u, onze geliefde zonen, met liefde schenken en met geheel ons hart, wenschende wij tevens u alles te zien genieten wat u een waar geluk verschaffen kan.

»Gegeven te Rome bij de H. Maria de Meerdere, den 7 April des jaars 1847, het eerste jaar van ons opperpriesterschap."

PIUS PP. IX.

De Commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met het aanbieden eener lijst van drie candidaten voor de vacature in den Hoogen raad, is

gisteren door den koning ontvangen. Z. M. zal weldra eene keuze doen.

Men verneemt, dat de Eerste Kamer der Staten-Generaal den 26sten Mei aanstaande zal bijeenkomen.

De *Précurseur* van Antwerpen zegt, eergisteren morgen van Vlissingen berigt ontvangen te hebben, dat het rijksfregat *Prins van Oranje*, gekommandeerd door Prins Hendrik der Nederlanden, in den vorigen nacht bij Rammekens op het strand is geraakt.

— Naar men verneemt zullen de pleidooijen in de 58 voor den Hoogen Raad, kamer van burgerlijke zaken, aanhangige gedingen nopens de zeven kinderen, op morgen Donderdag worden voortgezet en zal alsdan het woord gevoerd worden door den Heer Faber van Riemsdyk, die voor den Staat optreedt; zullende de Heer de Pinto repliceeren.

De behandeling van de zaak van den redacteur van *Asmodée*, welke zaak Maandag jl. had moeten dienen, is op zijn verzoek, ter teregtzitting van de arrondissements-regtbank gedaan, uitgesteld, en wel, dit laatste op voorstel van den substituut-officier van justitie, het Openbaar Ministerie waarnemende, tot Maandag den 14 Junij.

Op morgen, Donderdag den 20, zullen voor de arrondissements-regtbank te 's Hage, de twee zaken van den marquis de Thouars moeten dienen, de behandeling van welke, gelijk men weet, op verzoek van den beklaagde was uitgesteld. De bedoelde zaken betreffen twee vervolgingen tegen den heer de Thouars, op aanklagt van den kantonregter te Ommen ingesteld, wegens artikelen voorkomende in N°. 6, 11, 12 en 18 van de *Burger*.

Men schrijft uit Kleef, dato 11 Mei, aan de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*: »Gisteren arriveerde G. Verploeg, (alias Godefroy), reizende onder den naam van graaf Audringa, enz. enz.; door de policie naar zijne pas gevraagd, meende men daarin eene vervalsching te ontdekken, waarop hij tot nader onderzoek in verzekerde bewaring is gesteld.

»Men vertrouwt nu, voegt de correspondent hierbij, dat de Nederlandsche regering (indien zij de uitlevering van den delinquent vordert) in staat zal zijn, het publiek bekend te maken met de ware toedragt der zoo veel gerucht gemaakt hebbende zaak over het verkoopen van posten, waarover de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* in der tijd zulk een hevigen strijd voerde met *Overijssel*, *Asmodée* en *de Burger*."

GORINCHEM, 17 Mei. De berigten, die ons van alle kanten uit deze omstreken toekomen nopens het gewas, luiden allergunstigst Zoowel in de landen van Altena, Heusden en in den Tielerwaard, als in den Alblasserwaard en de vijf Heerenlanden staan zoowel de aardappelen als het graan, het koolzaad en het ooft zoo goed als zulks bij menschen geheugen geweest is. (*H. Bl.*)

's HERTOGENBOSCH, 17 Mei. Zoowel hier als elders, waarvan wij berigten ontvangen hebben, staan de veldvruchten allerwenschelijkst. Het vee baadt zich, als ware het, in de welige grasweiden; het weder is voortdurend zoo groeizaam, dat het niets meer te wenschen overig laat, en de te veld staande gewassen groeijen aanziender oog.

Jammer maar, dat in deze omstreken verschillende landen, niettegenstaande den aanhoudenden waterval, nog met water bezet zijn, die misschien den geheelen zomer niet droog zullen worden, en dat wij het genot eener uitwatering tot heden toe nog niet mogen smaken. De prijs van drie Ned. ponden roggebrood, die jaren lang 25 cts. gekost hebben, is thans alhier tot 58 cts. gestegen.

Het vooruitzigt op eenen rijken oogst bemoedigt ons echter in deze dure tijden, die nog bedroevender zijn, doordien er voor den arbeidsman zeer weinig, ja, voor velen niets valt te verdienen; en niet alleen het brood, maar ook de boter, die hier vroeger om en om 40 cents het Ned. pond kostte, thans in prijs verdubbeld is, en andere levensbehoeften naar dien maatstaf geregeld worden.

— De veroordeelde, wegens het schrijven van het dichtstuk »*de Verstootelinge*" in de *Noord-Brabander* van 30 Dec. 1846, heeft geene cassatie tegen zijn vonnis aangeteekend.

— De Vereeniging van den H. Vincentius a Paulo wint in deze stad dagelijks meer en meer leden.

Gisteren morgen is in alle katholijke kerken dezer stad het doel en aanwezen dezer vereeniging afgekondigd, om aanstaanden Zondag door Mgr. den Dubbelden, Bisschop van Emaus, i. p. i. Vicarius Apostoliek van het bisdom van 's Hertogenbosch en beschermheer van deze vereeniging, plegtig te worden ingesteld in de groote of St. Jans kerk alhier.

Naar wij vernemen worden er reeds in deze stad meer dan 40 huisgezinnen door genoemde vereeniging in hunne levensbehoeften verzorgd, en deze weten niet genoeg hunne erkentelijkheid voor deze groote weldaad te betuigen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Mei. Men schrijft van Marseille, dd. 12 Mei: »De infant Don Enrico is dezen morgen per *Vésuve* van Civita Vecchia komende, alhier ter reede gearriveerd, en heeft met zijne gemalin onder den naam van hertog en hertogin van Seville zijn intrek genomen in het hotel Beauveau. Men verzekert, dat de infant den 1 dezer maand te Rome is gehuwd."

— De *Gazette des Tribunaux* meldt, dat gedurende de laatste dagen een aantal inhechtenisnemingen en huiszoekingen hebben plaats gehad ter zake van het belangrijk proces aanhangig bij het hof der pairs. Vele der daarbij betrokkene personen, waren reeds vroeger wegens staats-misdaden veroordeeld geweest. Het schijnt, dat de huiszoekingen tot belangrijke ontdekkingen hebben geleid.

— Heden heeft de kamer der pairs een aanvang gemaakt met de beraadslaging over het wetsontwerp betreffende het koninklijk kapittel van Saint-Denis.

— H. M koningin Christina is den 14 te Lyon aangekomen en den volgenden dag per stoomboot naar Avignon vertrokken. H. M. was vergezeld van haren gemaal, den hertog van Rianzères, van den hertog San-Carlos, den heer Roubio, haren geneesheer, een intendant en een aantal bedienden.

— Men spreekt op nieuw van het op handen zijnd vertrek van lord Normanby naar Londen en men beweert zelfs, dat hij de betrekking van ambassadeur aan het hof de Tuilleriën niet meer zal bekleeden. De reden van zijne reis zou zijn, mede te dingen naar den post van lord-luitenant van Ierland.

— Prins Jerôme Bonaparte heeft aan de kamer der afgevaardigden een verzoekschrift gerigt, waarbij hij voor zich en zijne familie de vergunning vraagt, om in Frankrijk terug te keeren. Men zegt, dat hij bovendien den koning schriftelijk zijne gehechtheid heeft betuigd aan Frankrijk en aan de staatsregeling van 1830.

MADRID, 12 Mei. De *Faro* spreekt van eene nieuwe ministriëele crisis, ter zake van oneenigheid tusschen de ministers over de finantieële wetsontwerpen, die aan de Cortes moeten worden aangeboden. Echter weet het blad nog niet met zekerheid de leden van dat nieuw kabinet te bepalen. Men sprak vooral van eene zamenstelling, waarvan de heeren Narvaez en Salamanca de hoofden zouden zijn; wel onderrigte personen hielden deze zamenstelling voor zeer waarschijnlijk.

— De heer de la Torre Ayllon, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Spanje, is door H. M. Dona Maria ontvangen. Tot het te verhandelen werd de Fransche taal gebezigd en het ontbrak daarbij niet aan pligtplegingen.

— El *Tiempo* zegt, dat het leger bestemd voor den veldtogt in Portugal thans geheel georganiseerd is; ieder dezer beide afdeelingen bestaat uit twee brigaden, 3 regimenten kavallerie, 4 batterijen en twee compagniën sappeurs, behalve het geleide van het hoofdkwartier.

— Gisteren ten vier ure zijn alle te Madrid tegenwoordig zijnde ministers naar Aranjuez vertrokken, ten einde aldaar een kabinetsraad te houden. Dien tengevolge is het gerucht eener ministerieele crisis verspreid geworden.

— Mgr. Brunelli, Nuncius van den H. Stoel, zal bij zijne komst in Spanje worden ontvangen door den heer Riquelme, een der hoofd-ambtenaren van het ministerie van buitenlandsche zaken.

— De *Heraldo* deelt een brief mede van Sevilla dd. 8 Mei, waarin wordt gezegd, dat ten gevolge van oproerige bewegingen, die den vorigen dag hadden plaats gehad, de troepen uit hunne kasernen hebben moeten komen. Zij hebben twee of drie maal op de menigte vuur gegeven, hetwelk toereikend is geweest om de muitende volkshoop uiteen te drijven.

Berigten van Oporto loopen tot den 11 Mei. Zij bevestigen de reeds medegedeelde tijding, dat de junta weigert, de voorstellen van het gouvernement aan te nemen, die door den kolonel Wijlde, den Engelschen gevolmagtigde, zijn aangeboden, en dat zij vordert, dat H. M. zich aan hare eischen zal onderwerpen. Zij eischt de hervorming van het constitutioneele charter, de onmiddellijke bijeenroeping der cortes, de benoeming van een progressistisch ministerie, over te laten aan de keuze van de junta, de reorganisatie der nationale garde, de bekrachtiging door de koningin van alle actestukken, en van alle benoemingen zoo in het leger als in het burgerlijk beheer, en van alle leeningen van het begin van den burgeroorlog af door de junta gesloten; bovendien eischt de junta de afdanking van het leger der koningin en het behouden der oude en nieuwere rangen door haar gewaarborgd of verleend aan de officieren van het voormalig Miguelistisch leger.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Mei. De ontvangst der spoorw[...] Engeland, vertegenwoordigende eene uitgestrekthe[...] 2.730 mijlen, heeft de laatste week 161.457 [...] dragen, zijnde deze som 22.643 £ meer dan [...] brengst van de daarmede overeenkomende week va[...] verleden jaar.

— De *Morning-Chronicle* zegt, dat de admi[...] Sir Ch. Napier naar Lissabon heeft gezonden, te[...] vanging van den admiraal Parker.

— Er zijn onlusten te Exeter uitgebarsten; de[...] riteit heeft alle noodige maatregelen genomen, o[...] te onderdrukken.

— Zie hier de woordenwisseling, tusschen de[...] Horsman en lord Palmerston gevoerd, betreffend[...] aanknoopen van diplomatische betrekkingen tussche[...] kabinet van St. James en den H. Stoel (waarvan[...] ding is gemaakt in ons vorig nummer):

»Ik wenschte, zeide de heer Horsman, eene vr[...] doen aan den edelen lord aangaande een punt van[...] gewigt, betreffende de algemeene staatkunde van [...] en de bijzondere belangen van dat land. Er b[...] vriendschappelijke diplomatieke betrekkingen tu[...] Engeland en de Italiaansche staten, met uitzondering[...] Rome (*Hoor!*).

»Men heeft den twijfel geopperd, of, ingeval En[...] zich genegen mogt toonen om vriendschappelijke [...] matieke betrekkingen met Rome aan te knoopen, [...] toeneiging met eene dergelijke gezindheid van den[...] dier mogendheid zou beantwoord worden; doch da[...] onlangs verkozen Paus tot stelregel heeft aangeno[...] dat de onderlinge betrekkingen der staten moeten [...] geld worden volgens staatkundige inzigten en niet [...] godsdienstige beginselen; en hij onlangs den gezan[...] de Porte op eene zeer heusche wijze heeft ontvangen, [...] der zich gekrenkt of besmet te wanen wegens de [...] woordigheid van een Mahomedaan aan zijn hof, [...] geene reden om te denken, dat hij zich niet ve[...] zou achten door een vertegenwoordiger van de kon[...] van Engeland te ontvangen. Ik vraag dus aan den e[...] lord of zijn bestuur niet eene poging heeft aange[...] om onze betrekkingen met den H. Stoel op een [...] vriendschappelijken voet te brengen?"

Lord John Russell antwoordde: »Ik kan beves[...] al wat het achtingswaardig lid heeft gezegd va[...] vrijzinnige staatkundige gedragslijn, gevolgd door [...] tegenwoordigen Paus (*Hoor!*), en ik geloof dat het [...] verlangen zou zijn, van inniger diplomatieke betrek[...] gen tusschen dit land en den Kerkelijken Staat te [...] instellen. Ik zie met genoegen den gang door den [...] aangenomen (*toejuiching*), en ik houd mij overtu[...] dat dezelve de verbetering van den toestand van [...] zal bewerken; ik schroom ook niet te zeggen, da[...] het voor wenschelijk houde, dat er inniger betrekki[...] worden aangeknoopt. Maar het vraagstuk is, reg[...] buitengemeen verwikkeld en van dien aard, dat het, [...] een staatkundig oogpunt beschouwd, tot eenige deba[...] aanleiding zoude kunnen geven.

»Zoo als de wetgeving thans bestaat, is zij onduide[...] omtrent dit punt. Er zijn zekere woorden en uitdr[...] kingen in de acten van het parlement, waarvan [...] moeijelijk is, de juiste uitlegging te geven; en bij [...] staat der tegenwoordige wetgeving, geloof ik niet, [...] het voorzigtig zijn zou, H. M. aan te raden, een [...] zant, met geloofsbrieven voorzien, naar het hof [...] Rome te zenden. En wat betreft een bill dienaanga[...] de, strekkende om de wet onverstaanbaar te verklar[...] dit geloof ik niet te moeten doen op het einde e[...] zitting, die reeds zoozeer met te behandelen onderw[...] pen is overladen; dit is echter een onderwerp, wa[...] omtrent, zoo ik hoop, binnen kort een of andere m[...] regel in het parlement zal verordend worden, wan[...] houd het voor wenschelijk, dat er tusschen dit land [...] Rome meer vriendschappelijke diplomatieke betrekki[...] worden aangeknoopt."

— De heer J. P. Plumptree, lid van het Parleme[...] heeft onlangs in Exeter Hall in de jaarlijksche verga[...] ring van het Protestantsch genootschap het voorzittersc[...] bekleed. In dergelijke vergaderingen hebben de sprek[...] het regt, om eene menigte ongerijmdheden uit te [...] men, de eene al zotter dan de andere. Ditmaal k[...] de zegekrans regtmatig toe aan den rev. Bickerstedt. [...] voortreffelijke man heeft, op grond van eene reeks [...] bijbelteksten, trachten te betoogen, dat de schaars[...] van levensmiddelen in Ierland het uitwerksel is van G[...] wraak, opgewekt door de vergunningen, die men in [...] geland aan het papisme heeft toegestaan. De rev. Bick[...] stedt heeft herinnerd, dat toen er sprake was, om [...] het katholijk seminarie van Maynooth eene subsidie [...] schenken, hij had voorspeld, dat deze inwilliging [...] gramschap des hemels zou doen ontsteken.

Men heeft toen om die voorzeggingen gelagchen, maar [...] zij verwezenlijkt zijn geworden, heeft de rev. Bickerste[...] in den grond zijner ziel gezucht over het dubbel [...] ontzettend verschijnsel, dat zich thans in het heelal v[...] toont, namelijk: een papistisch ministerie in Engela[...] en een vrijzinnige Paus te Rome. Maar al gelooft de re[...] aan de pausgezindheid van lord John Russel en zij[...]

[ge]nooten, hij gelooft niet aan de vrijzinnigheid van [de]n Paus.

Eindelijk besloot die achtingswaardige geestelijke zijne [a]anspraak met het leveren van een staaltje van ware [an]glikaansche verdraagzaamheid. Hij verklaarde name[lij]k, dat hij den Paus en het pausschap uit geheel zijne [zi]el haatte en dat hij beiden een onophoudelijken strijd [zo]u aandoen. De heer Plumptree, lid van het parlement [en] de overige toehoorders hebben hunne tevredenheid [ov]er den uitval van den rev. Bickerstedt door luide toe[ju]ichingen aan den dag gelegd.

— De secretaris van den lord-luitenant van Ierland [hee]ft eene proclamatie gerigt aan de bewoners der graaf[sc]happen Clare en Limerick om hen aan te manen, [zic]h te onthouden van onrustige bewegingen en daden, [zo]o als die, welke die graafschappen in de laatste da[ge]n te betreuren hadden, indien zij zich niet willen [bl]ootstellen aan de toepassing van strenge maatregelen.

— De *Economist* meldt, dat de aanvoer van graan [in] Ierland sinds eenigen tijd zoo aanzienlijk zijn, dat de [Ier]sche markt thans de laagste is van het geheele wes[te]lijk gedeelte van Europa. Van den 13den Maart tot [15] April zijn daar ingevoerd 543,296 kwart. granen en [m]eel uit het buitenland en 259,503 kwart. uit Engeland, [de] gouvernements-bezendingen daar buiten gerekend. Door [de]zen beduidenden invoer is een belangrijke handel en [w]deruitvoer niet alleen naar Engeland, maar ook voor [he]t Vasteland ontstaan. Desniettemin willen sommigen [we]ten, dat in Ierland, in weerwil van den tegenwoor[di]gen overvloed, binnen twee maanden meer dan ooit [ge]brek zou heerschen.

— Het gouvernement der Vereenigde Staten heeft on[la]ngs voor 20,000 dollars de aankoop gedaan van een [v]reesselijk verwoestend werktuig, dat, door één man ge[dr]even zijnde, 3 kilometers in het rond verderf en ver[n]ieling verspreidt. Reeds is eene compagnie artilleristen uit[ge]zend gelast om zich in de behandeling van dat vrees[e]lijk werptuig te oefenen, hetwelk men eerstdaags in [de]n strijd tegen Mexico zal bezigen.

— Prins Louis Napoleon Achille Murat, zoon van [Jo]achim Murat, oud-koning van Napels, is den 15 April [in] Florida overleden, in den ouderdom van 46 jaren, [op] zijn buitengoed Jefferson County, waar hij als ge[n]aturaliseerd Amerikaan, algemeen geacht leefde. Zijne [be]grafenis heeft den 17 April te Tailaharssel, onder een [g]rooten toevloed van menschen, plaats gehad.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 16 Mei. In de zitting van de curie der drie standen van den 8 Mei, waarvan de *Preuss. Zeitung* van den 14 een verslag geeft, is de beraadslaging voortgezet over de wijzigingen aan te brengen in het reglement van den algemeenen landdag. De meerderheid der vergadering verklaarde zich voor de opheffing van de bepaling van het reglement, krachtens hetwelk die zinsneden der redenaars, welker openbaarmaking als gevaarlijk mogt worden beschouwd, in de verslagen der zittingen zouden worden geschrapt. Een voorstel gedaan om de aanwijzing te vernietigen van een dagblad voor de mededeeling van de verslagen der zittingen, werd slechts naauwelijk ondersteund. Dit is insgelijks het geval geweest met een voorstel betreffende de oprigting van een dagblad uitsluitend belast met de openbaarmaking van de verslagen der zittingen van den landdag.

Een voorstel strekkende tot de opheffing van de bepaling, waarbij de commissaris van den landdag gemagtigd wordt om de openbaarmaking der zittingen te verhinderen, indien hij zulks dienstig acht, is met 305 tegen 160 stemmen aangenomen. De meerderheid heeft vervolgens een voorstel aangenomen van den heer Hansemann, waarin werd geëischt, dat verzoekschriften bij wijze van uitzondering konden worden aangeboden, zoo lang de zittingen duren. Eindelijk heeft de vergadering met eene groote meerderheid goedgestemd de weglating van artikel 30, waarbij eene schadeloosstelling voor verblijfkosten wordt toegestaan aan de afgevaardigden, zoo lang de zittingen duren. De beraadslaging over het gedeelte van het reglement, dat op de curie der heeren betrekking heeft, is tot eene volgende zitting verdaagd.

De curie der heeren heeft zich in hare zitting van den 10 Mei onledig gehouden met het vervolg der discussie over het wetsontwerp betreffende de onbevoegdheid der leden.

De *Preuss. Zeitung* van den 15 bevat het verslag van het einde dier zitting. Het voorstel is, behoudens eenige wijzigingen zoodanig aangenomen, als het door het gouvernement is voorgedragen.

KEULEN, 16 Mei. De dagbladen maken melding van hevige onlusten, die in Pommeren, en inzonderheid te Köslin, zijn uitgebarsten.

— Naauwelijks is het nieuw gestichte en door de Katholijken van Bonn rijk begiftigde gasthuis geopend of de geest van liefdadigheid heeft daaraan toegevoegd eene wijkplaats en een opvoedings-gesticht voor weeskinderen. Graaf Furstenberg Stammheim en de baron van Boeschlager verstrekken de eerste gelden voor deze nuttige inrigting; het overige zal uit vrijwillige giften der Katholijken van Bonn worden bijeengebragt. Het plan van dit gesticht berust thans ter goedkeuring bij het ministerie. Men verwacht van die zijde eenige moeijelijkheden, vermits het onderwijs aan Zusters van Liefde zal worden opgedragen, en men haar welligt aan de gebruikelijke school-examens zal willen onderwerpen. Het opper-toezigt zal, volgens de statuten, gehouden worden door Mgr. den aartsbisschop van Keulen, die het regt heeft tot benoeming van den president van den raad van beheer en tot bevestiging van al deszelfs leden.

— Een dagblad, de Duitsche kronijk, zegt, dat de hoogw. deken en kerkraad Lipp tot bisschop van Rottemburg zou zijn benoemd. Dit berigt wordt echter niet door de overige bladen van Wurtemberg bevestigd.

— Twee P. P. Jezuiten uit Zwitserland, t. w. de de Eerw. Heeren Caveng en Fritsch, de een priester in het collegie van Brigue, en de ander prof. der retorica te Sion, zijn dezer dagen naar de missie van Canada vertrokkken.

WEENEN, 14 Mei. Ons gouvernement koestert eene hevige bezorgdheid wegens den betreurenswaardigen toestand van Hongarije, ter oorzake van de schaarschte van levensmiddelen. De onlusten hebben de ramp der algemeene duurte nog vermeerderd, en het gebrek klaagt luid genoeg, om ernstige zorg te verwekken. Reeds, zegt men, zijn aan de onwetende volksklasse oproepingen gedaan tot het plegen van wanordelijkheden, en men spreekt van de inhechtenisneming van zekeren advokaat, met name Murgu, die pogingen zou hebben aangewend, om het ongelukkige volk op te ruijen. Murgu, die eertijds te Bucharest betrokken was in eene zamenzwering tegen het leven van den hospodar, zou het behoud van zijn leven slechts verschuldigd zijn aan de tusschenkomst van den Oostenrijkschen consul. Thans verneemt men, dat hij op nieuw ter dood veroordeeld is.

Twee koninklijke commissarissen zijn naar Hongarije gezonden, met last, om tegen de kwaadwilligen met de uiterste gestrengheid te werk te gaan, en om tevens zulke maatregelen te nemen, als zij noodig zullen achten ter verligting van den nood der arme volksklasse.

— Het gerucht loopt alhier, dat Z. M. de Keizer van Rusland bij zijne aanstaande komst te Warschau eene algeheele amnistie zal verleenen.

— Berigten uit Florence maken gewag van de luide vreugdebedrijven des volks ter gelegenheid van de verzachting der censuur-wet. De groothertogin verscheen op het balcon van het paleis Pitti, omringd van hare kinderen en ontving het daverende hulde-betoon van drie duizend personen. Ook aan de ministers werd door het dankbare volk hulde bewezen.

Berigten uit Athene, dd. 5 Mei bevatten het volgende:

De gemoederen verkeeren alhier in eene buitengemeene spanning. Er vormen zich clubs, alwaar met hevigheid geraadpleegd wordt over de aangelegenheden des lands Intusschen neemt het gouvernement allerlei voorbehoedmiddelen alsof er een dreigend gevaar te duchten ware; de troepen zijn in de casernen geconsigneerd en de patrouilles doorkruisen de straten. Ieder gevoelt, dat er iets buitengewoons gebeuren zal en moet, doch met durft zijne gevoelens slechts in de clubs lucht geven. Den 25 April speelde, even als gewoonlijk des Zondags, het regements-maziek in de voorstad. De daarbij aanwezige militairen waren echter ditmaal vier maal zoo talrijk als gewoonlijk, vermits zich het gerucht verbreid had, dat »het volk" van den Koning bij die gelegenheid de afzetting van den minister Colettis zou eischen. Den 26 verscheen een koninklijk reseript, waarbij de ontbinding der kamer bevolen werd, en waardoor tevens een einde werd gemaakt aan alle kuiperijen om den val van den heer Colettis te bewerken. Eene nieuwe Kamer is, zegt men, tegen den 22 Julij bijeen geroepen.

BELGIE.

BRUSSEL, 18 Mei. De generaal Chazal neemt in beterschap toe.

— In de St. Bavo-Kerk te Gend zal op Zondag van Pinksteren na de hoogdienst een plegtig *Te Deum* worden gezongen om God te danken voor het gelukkig behoud van H. M. onze geliefde koningin.

— Men verneemt uit Luik, dd. 15 Mei: »De machinist, die het convooi van Brussel bestuurde op het oogenblik van de noodlottige botsing op het station te Ans, is onmiddellijk in hechtenis genomen. De chef van het convooi is insgelijks gevangen gezet. Het verhoor wordt met ijver voortgezet."

»De lakkei van H. M., die voor drie dagen de trepanatie heeft moeten ondergaan, is gisteren in het gasthuis Beijeren overleden."

— Men leest in de Antwerpsche dagbladen, dat aldaar ll. Zaturdag 18 schepen met graan en een met boonen geladen, de haven zijn binnengeloopen. Er werden nog een aantal schepen verwacht.

— Men schrijft uit Iperen: »De bakkers hebben zich alhier op het raadhuis vereenigd en besloten, te Antwerpen een aanzienlijken voorraad vreemd graan te koopen, hetwelk 9 francs minder kost op de 100 kilo dan de stand van de laatste markt. Die aankoop van tarwe zal onder het toezigt der stedelijke regering plaats hebben."

— Den 14den heeft te Dinant een droevig ongeluk plaats gehad. Het rijtuig, waarin Mgr. de bisschop van Namen, van Weillen terugkeerende, benevens de kanunnik en de deken zaten, werd plotseling door de verschrikte paarden met groote snelheid voortgesleurd. De kanunnik en de deken sprongen uit het rijtuig, doch ontvingen zware wonden, de deken heeft zijn arm gebroken, de bisschop echter bleef in hetzelve en onverlet, vermits de paarden een afgrond genaderd zijnde, eensklaps stil hielden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

GETROUWD (18 Mei): C L. Tielman en M. M. Tromp. — J. W. L. Müller en M. H. W. Heins.

BEVALLEN (13 Mei): R. P. Dresden, geb. Daniëls, D. — (16 Mei): M. H. E. Mijnssen, geb. van Rossum, Z. — (17 Mei): G. Egner, geb. van Eeden, D. — A. H. Stolte, geb. Beuker, D. — (18 Mei): L. Crommelin, geb. Smissaert, Z.

OVERLEDEN (14 Mei): J. W. Brinker, 80 j. — (15 Mei): A. M. Bruggeman, 76 j. — (16 Mei): S C. Weddelink, 2 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

18 MEI.			gebl.	19 MEI 4½ u			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	58	58	à	58 1/16	58
Dito Dito . . .	3	»	70¼	70¼	»	70⅜	
Dito Dito op resc. .	3	»		70 5/16	»	70⅜	
Dito Dito	4	»	89⅝	89⅝	»	89¾	89 15/16
O. I. Leening . . .	4	»		89⅝	»		
Amortis. Syndic. . .	4½	»			»		
Dito Dito	3½	»			»		
Handel-Maatschappij .	4½	»	174¼	174¼	»	174½	174¼
Haarlemmermeer . .	5	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg .	4½	»			»		
Aand. Holl S. M.		»			»		
BELGIE, ...	4½	»			»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij Rotschild . .	2½	»			»		
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	19⅛	19 1/16	»	19⅛	
Dito bij Dito onb. st.	5	»	19 1/16	18⅞	»	18 15/16	
Dito	3	»	37½	37½	»		
Dito Binnenl. à 6 m .	3	»	29 5/16	29	»	29 5/16	29 1/16
Coupons Ardoins . .		»	15¾	15⅞	»	15½	
Passive		»			»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest. . .		»			»		
PORTUGAL, te Londen .	3	»	37⅛		»		
Dito Dito	4	»	36 11/16	36½	»	36⅝	
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»			»		
RUSL. Ob. H 1798 en 1816	5	»	105⅛	105⅛	»		
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	104¼	104½	»		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	97⅝	97⅝	»		
Dito bij Hope . . .	4	»	88¾	88¾	»	88⅞	88 15/16
Dito bij Stieglitz en C°.	5	»	88 1/16	88¼	»		
Cert. te Hamburg . .	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van Dito . . .	6	»	69⅝	69⅝	»		
POLEN, Certific. . . .	4	»			»		
Dito Aand. met Loten fl 300		f			»		
Dito Dito . . . fl 500		»		142¾	»		
AMERIKA, Phil. Bank .	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën .			4 7/16	4 7/16	»	4½	

Oostenrijk, Met. 5 pCt. 102⅞; dito 2½ pCt. 52⅞, 53, 53; Oblig. bij Goll & C°. 4 pCt. 93¼; Braz. 5 pCt. 87⅞; dito 1843, 85¼; Mexico 12; Grenada 20¼.

Koers van het Geld: Beleening 3⅞, 4 pCt., Prolong. 4 pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

ANTWERPEN, 17 Mei. Kerkelijke Staat. Oblig. 1832 à 1837 5 pCt. 100. Certific. 1844, 5 pCt. 96⅛.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 35⅛; Zigt dito 35½; 2/m. Londen 12 00; Zigt Londen 12.20; 3/m. Lisbon. 42¾; 3/m. Porto 43¼; 2/m Petersb. 1.90.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 19 Mei.

In de Theeveiling van gisteren is ⅛ gedeelte verkocht tot nagenoeg dezelfde prijzen als de laatste veiling der Zorgvliet, ⅞ gedeelten werden opgehouden.

De op Maandag gehouden Huidenveiling is afgeloopen als volgt:

853 st.	droog gez. Fernambuc . .	van	13	a	23	c,	verk.
507 »	gedr. Buen.-Ayres en Montevid.	»	21	»	28	»	»
	en 2 koopen B S	»	14	«	14½	»	»
300 »	gezouten	»	11½	»	22	»	»
254 »	gedr. Buen.-Ayres en Montevid.	»	31½	»	33	»	opg.
500 »	Indische	»	19	»	25½	»	verk.
411 »	diverse	»	13	»	24½	»	opg.
	2 koopen verkocht tot . . .	»	18½	»	24½	»	
197 »	droog gez. Fernambuc . . .	»	24½	opg.			

Tarwe 128, 130 ℔ n. Wism. f 542, 555; 127 ℔ n. Stettin f 535; 128 ℔ Embd. f 540; 129 n. Norder f 530, in ent.; 126 ℔ Vriess. f 526, 535; 125 ℔ dito f 520; 130 ℔ witb. Poolsche f 600; 125 ℔ b. dito f 568, 127 ℔ Gron. f 516; 124 ℔ Vriess. f 523, in cons.

Rogge 119 ℔ Koningsbergen f 420; 118 ℔ Odessa f 420 entr.; 119 ℔ Pruis. f 425; 125 ℔ Inlands. f 450; 117 ℔ Zweedsche f 410; 119 ℔ Odessa f 435, 437 in cons.

Garst 108 ℔ fijne Deens. f 320.

Boekweit 120 ℔ Nykerk f 330; 118 ℔ Holsteinsche f 320; 116 ℔ Gron. Veen f 300.

Op 9 vaten dadelijk in Sept., Oct. en Nov. 63. *Lijnzaad* een doen. Memelsch 102 ℔ f 6½. *Raapolie* per 6/w. f 37¼; Vliegend 36¼; Sept 35¼; Oct. 35½; Nov. 35¾; Dec. 35¾. *Lijnolie* per 6/w. f 32½; Vliegend 31½. *Hennipolie* per 6/w. f 33½. *Raapkoeken* f 82, 84. *Lijnkoeken* f 11. 13½.

SCHIEDAM, 18 Mei. Rogge werd bij vermeerderenden aanvoer en weinig kooplust, tot verminderde koersen aangeboden, zonder dat zich partij-koopers op deden, waardoor houders zich bij uitsluiting aan benoodigden, met lagere prijzen moesten te vreden houden. Gisteren werd bij kleinigheden geplaatst 144/2 ℔ Liebau ƒ 440 in cons. zijnde ƒ 40 lager dan de vorige week en heden is in publieke veiling eene lading 144/2 ℔ Liebau verkocht van ƒ 430 tot 420 in cons.

Gerst werd tot vorige prijzen geveild, maar onder de hand lager aangeboden; geene verkoopen zijn daarvan bekend geworden.

Moutwijn heeft zich op het verhoogde standpunt niet kunnen souteneren; maar ging van ƒ 22½ tot 20½ terug; tot dien prijs was heden maar kleinen handel.

SCHIEDAM, 18 Mei. Genever ƒ 24,00; Amst. Proef ƒ 23,25, het Nederl. Vat, zonder Fust, noch belasting.

De aan-, uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam, van 10 tot en met 15 Mei, zijn geweest als volgt:

Aanvoer:

Tarwe L. 691, 10 M. — Rogge L. 345. — Boekweit L. 116, 15 M. — Garst L. 168. — Erwten 2 M. — Rijst 17,480 ℔.

Uitvoer ter Zee.

Tarwe L. 42.

Uitvoer naar den Rijn:

Boonen L. 32, 15 M. — Erwten L. 61, 7 M. Tarwe L. 68, 13 M., 50 K. — Garst L. 1. — Haver L. 13.

Doorvoer naar Zee:

Boekweit L. 48, 40 M.

Doorvoer naar den Rijn:

Rogge L. 1088, 14 M., 75 K. — Tarwe L. 254, 24 M. — Boekweit L. 67, 28 M. — Garst. L. 29.

Doorvoer naar België:

Rogge L. 34, 1 M., 50 K.

MENGELWERK.

EEN GEHEIM GENOOTSCHAP.

Was slechts die schoone droom waarheid! Was het, ach! was het slechts waarheid, dat alle kinderen van den Hemelschen Vader zich onderling lief hadden en welwilden en behulpzaam waren, — en den haat en den bleeken nijd niet kenden, en niet kenden die onstuimige uitspattingen der jaloezij, en niet kenden, of althans niet inwilligden de helsche raadgevingen van booze hartstogten, die broeders tegen broeders opjagen, die broeders vijandig aan broeders tegenover stellen, die broeders bezielen met verdelgings- en vernielingswoede tegen hunne eigene broeders! Was slechts die schoone droom der liefde, der broederlijke liefde waarheid!

Maar, helaas! hoe pijnlijk is het ontwaken uit dien droom! hoe onmedoogend wordt die schoone droom door de werkelijkheid gelogenstraft! hoe geheel in strijd daarmede blijkt in de werkelijkheid veler willen, streven en handelen! O dat hij waarheid ware! dat wij ons te verheugen hadden, dat onze ziel te juichen had in het genot der verwezenlijking van het goddelijk bevel: »hebt uwen naaste lief als u-zelven," in het genot der verwezenlijking van den apostolischen raad: »kinderen, hebt toch elkander lief!"

'Is het echter niet, alsof dat bevel nooit vernomen is; is het niet, alsof niet de liefde, maar de haat den mensch ten levenwekkend beginsel werd gegeven, — alsof niet de liefde, maar de haat den scepter voert, wanneer gij zoo veler, ja, wanneer gij den arm van zoo velen opgeheven ziet tegen hunne broeders, tegen hunne medeburgers, — tegen medeburgers, wier daden noch bedoelingen eene vijandelijke gezindheid verraden, en nog veel minder uitlokken of vergoelijken; welken geen enkel feit ten laste gelegd kan worden, welken van geen enkel feit beschuldigd, zelfs verdacht kunnen worden, dat tegen hunne welwillendheid zou getuigen; welke geen ander kwaad bedrijven, dan dat zij, aanspraakloos, maar geminacht, hunne godsdienstige, maatschappelijke en huisselijke pligten betrachten, en die volijverig betrachten en zonder hun vervolgers een kwaad hart toe te dragen, niettegenstaande zij van dezen geminacht zijn! Wat spreekt men nog van eerbiediging van elks wijze van Godsvereering! Wat huichelt men nog inschikkelijkheid! Wat snoeft men nog op verdraagzaamheid bij dat onverdraagzaamste en hatelijkste van alle volkeren, dat nog altijd zijne voorvaderlijke spreuk, als een heilig pand, in het harte draagt: »Liever Turksch dan Paapsch," en nog altijd daaraan boven het goddelijke: »hebt uwen naaste lief als u-zelve," den voorkeur schenkt! Wat praalt men nog met beginselen, die de vrijheid des gewetens waarborgen en bescherming beloven aan alle eerediensten! Het is waar, en wij haasten ons dit openlijk te erkennen, daar zijn er, Goddank! velen, wien de eerbiediging van elks gevoelen ernst is, die gaarne en van ganscher harte aan allen dezelfde vrijheid gunnen, welke zij voor zich zelven vorderen; die nooit, onder geenerlei voorwaarden, die nooit de hand zouden leenen tot daden van vijandelijkheid en geweldenarij tegen hunne argelooze medeburgers; die met verontwaardiging alle ondersteuning en medewerking zouden weigeren aan voorstellen, welke zij voor God en hun geweten niet konden verantwoorden; — maar wanneer men, van den anderen kant, bedenkt, welk krijgszuchtig parool *Unitas en Hulpbetoon* in hunne banier voeren; dat zij, rondom deze banier, ten strijde tegen ons, Katholijken, vereenigen de leden der hoogste staats-ligchamen, zoowel als den vermogenden handelaar, zoowel als den eenvoudigen burgerman, in een woord, allen, die moeijelijk hunne spijtigheid verkroppen kunnen over onze gelijkstelling met hen, ons door het grondwettig verdrag verzekerd; — maar wanneer men gestadig nu onder deze, dan weer onder eene andere benaming, van de instelling en vestiging van nieuwe soortgelijke genootschappen hoort gewagen, van welke er zijn, die het op een toon van hartstogtelijkheid en verwoedheid tegen hunne katholijke medeburgers zetten, alsof zij niet rusten zullen, dan na dat de laatste hunner te gronde zal zijn geligt; — maar wanneer men bedenkt, dat deze genootschappen de duisternis zoeken en in stilte werken, en dat hun bestaan niet dan toevallig ter kennis komt der door hen met ondergang bedreigden, zoodat men veilig mag veronderstellen, dat behalve de bekende, nog andere, ons onbekende genootschappen, bezig zijn den grond te ondermijnen, waarop wij, vertrouwend en zonder argwaan, ons bewegen; — welnu, mag er dan nog van eensgezindheid en wederzijdsche welwillendheid sprake zijn; wordt de regtschapen man dan niet door die aanvallen in zijne gevoelens van broederlijke liefde en hulpvaardigheid bemoeijelijkt; wordt de burger dan niet gedwongen in zijnen medeburger een tegenstander, een vervolger, een verdelger te gaan vreezen; en wat zal, wat moet daar noodzakelijk het gevolg van zijn?

Wee over hen, die deze rampzalige gevolgen over ons hoofd halen; wee over hen, die van hunnen haat leven, en dien haat in anderen zoeken over te planten; wee over hen, wier hand woorden heeft kunnen neerschrijven, wier mond beloften heeft kunnen bezweren, als die wij straks zullen mededeelen, ten bewijzen, dat wij geene zwartgallige onruststokers zijn, als wij onze geloofsgenooten naar dreigende gevaren heenwijzen! De circulaire, welke deze woorden bevat, en welke wij, door een der hoofden van het genootschap onderteekend, voor ons hebben liggen, is ontwijfelbaar een authentiek stuk, vergezeld, als het is, van een bewijs van lidmaatschap, dat met den stempel des genootschaps is voorzien; de leden van het bestuur zijn ons bij name aangeduid; de plaats, waar het genootschap zijne geheime bijeenkomsten houdt, is ons genoemd; het getal zijner leden zelfs is ons geopenbaard; van den aard der beloften, waardoor zijne leden verbonden zijn, zijn ons de verfoeijelijkste bijzonderheden medegedeeld: wij kunnen, wij mogen dus, helaas! niet twijfelen, of deze circulaire soms ook een ondergeschoven stuk kon zijn; of het genootschap wel zoo nadrukkelijk besloten is zijne onzalige plannen ten uitvoer te brengen.

»Uw Protestantsche zin, zegt de circulaire, is mij kenbaar gemaakt. De genootschappen UNITAS en HULPBETOON trekken voorzeker uwe aandacht tot zich; zij zijn ook uitnemend geschikt, *en* om den geest der Protestanten op te wekken, *en* om een fonds daar te stellen ter ondersteuning van hen, *die gevaar loopen van door de Ultramontanen* VERDRONGEN *te worden;* zij zijn de aandacht, de opmerkzaamheid en de deelneming van iederen Protestant meer dan waardig.

»Van meerdere kracht evenwel moet U Wel Edele eene Vereeniging voorkomen, welke voornamelijk door zedelijke middelen werkzaam is, om *der Protestanten tijdelijke en zedelijke welvaart, tegenover de Ultramontanen, langs alle bekende en geoorloofde wegen te bevorderen:* — eene vereeniging, welke door broederlijke liefde de verdeelde krachten der Protestanten te zamen voegt, buiten alle staatkundige en leerstellige bemoeijingen blijft en met vasten tred IN DE VEILIGE STILTE voortgaat.

»Zulk eene Vereeniging bestaat in het vaderland reeds sedert 1841; *zij werkt in stilte en eischt eenige geheimhouding;* van daar, dat zij tot heden nog niet die uitbreiding verkregen heeft, welke, ter bevordering van der Protestanten welzijn, zoo wenschelijk was. Honderden evenwel in het vaderland, hebben zich reeds voor en met elkander vereenigd, tot het boven aangewezen doel. *Zij verbinden zich bij belofte* tot het navolgende:

1°. Geene Roomsche dienstboden te nemen buiten noodzakelijkheid.

2°. Aan Roomschen noch eenig werk, noch geldelijk voordeel, noch eenigen invloed te verschaffen, behoudens eer en pligt.

3°. Nimmer een huwelijk met Roomschen te sluiten.

4°. In alle omstandigheden, ambten en betrekkingen, Protestanten te bevorderen, behoudens bijzondere pligten.

5°. Broederlijke liefde onder elkander aan te kweeken.

6°. Ter instandhouding des Genootschaps bij te dragen — tot intréé voor eens en altoos éénen gulden, uit te reiken dengenen die aanneemt, en tot contributie wekelijks ééne cent, — als ook om de rekening en verantwoording dezer gelden aan het Hoofdbestuur over te laten.

»In het vertrouwen op uwen Protestantschen zin, bekende discretie en omzigtigheid in de mededeeling hiervan, ben ik verzocht geworden U Wel Edele uit te noodigen, om tot het aangewezen doel der Vereeniging, door uwen zedelijken invloed in broederlijke liefde en op een Evangelischen grondslag als Lid, mede te werken.

»Na ontvangst der door U Wel Edele onderteekende nevensstaande belofte, zal ik U met personen, inrigting en zekere onderkenningsteekenen bekend maken.

U Wel Edele's Dienstw. Dienaar."

Welnu, lezer, kunt gij woorden vinden krachtig genoeg voor uwe billijke verontwaardiging! Hier hebt gij dan een genootschap, dat honderden leden telt, dat, blijkens de geringe jaarlijksche bijdrage, welke het van zijne leden vordert, vooral bestemd schijnt zich bij de geringere volksklasse uit te breiden; dat geregeld in een vast lokaal, hetwelk honderden en duizenden kan bevatten, zijne bijeenkomsten houdt; dat zich vermogend genoeg beschouwt om te wanen, dat het geene verscho[...] of verzachtende uitdrukking en behoeft voor zijne snoode [...]schen, maar dat in ruwe driestheid straffeloos zijn verdelg[...] plan meent te mogen aankondigen; dat ter vergader[...] beraadslaagt hoe dat plan ten uitvoer te brengen[...] hoe het plan ten uitvoer te brengen, »den Rooms[...] noch eenig werk, noch geldelijk voordeel, noch een[...] invloed te verschaffen;" hoe het plan ten uitvo[...] brengen, »in alle omstandigheden, ambten en be[...]kingen, Protestanten te bevorderen;" dat ter verg[...] plaats den leden de gelegenheid geeft, in opze[...] daartoe vervaardigde lijsten kennis te nemen van d[...]men hunner katholijke medeburgers, opdat toch nie[...] zich verzinnen zou, en welligt uit onkunde een zoodanig[...] kunnen bevoordeelen!! Laaghartigen, die onzen burger[...] dood, die onzen ondergang en den ondergang onzer g[...]nen, onzer vrouwen en kinderen wilt; die daartoe in[...] werkt, en in uw geheim genootschap de dolken sch[...] die ons, als offers aan uwe woede, zullen doen sn[...] zonder dat wij de hand ontwaren kunnen, die o[...] treffen, — verdwaasden, waar wilt gij toch het vad[...] heen brengen? Bedenkt gij dan niet, dat eenma[...] maat zal overloopen, en dat uwe onmenschelijkh[...] om wraak zullen roepen bij den God, dien gij doo[...] uwer daden hoont? Bedenkt gij dan niet, dat zo[...] niet gaarne ons onderwierpen aan het bevel, da[...] voorschrijft: »vervolging te lijden om de regtvaardighe[...] uwe verfoeijelijke aanslagen ongetwijfeld een hardnekk[...] weerstand zouden uitlokken, — en, groote God! [...] huiveren bij de gedachten der onafzienbare rampen [...] gij over ons vaderland zoudt gehaald hebben!

Intusschen, waar zulke schrikbeelden de natuur[...] uitdrukking zijn van eenen toestand, ach! wat is [...] van de liefde, van de broederlijke liefde geworden, [...] alle menschen behoort te verbinden als de kinderen [...] éénen Vader! Maar wij, broeders! zouden wij daar[...] omdat er onder onze medeburgers zijn, die jegens [...] door een ander gevoel, dan dat der liefde en wel[...]lendheid bezield zijn, — zouden wij daarom op[...]den hen lief te hebben? Maar zouden wij daar[...] omdat de aanval vinniger dreigt te worden dan ooit, [...] tot gelijke wapenen, als waarmede men onzen onderg[...] zoekt te bewerken, onze toevlugt nemen, óf ons den m[...] laten ontzinken? Noch het een, noch het ander! »Be[...] uwe vijanden; doet wel aan die u haten;" dat blijve een[...] onze leus! En wat ook de booze hartstogten hen, die [...] vervolgen, tegen ons ingeven — gaan wij, vrienden! g[...] wij voort één hart en ééne ziel te zijn, en eensgezind l[...] den geoorloofden, wettigen weg te streven naar de hand[...]ving onzer regten (1).

(1) Men vergelijke vooral, wat betreffende dit Genoots[...] medegedeeld wordt in de laatste aflevering van »*de Katholie[...]*

CORRESPONDENTIE.

De Hr. W...k te H. wiens schrijven wij dezen mor[...] hebben ontvangen, wordt beleefdelijk verzocht ons [...] berigten, langs welken weg hij ons antwoord wens[...] te ontvangen.

ADVERTENTIEN.

Heden is zeer voorspoedig van een' Zoon bevalle[...] ANNA LOUISA ALEGONDA SCHMIER, geliefde Ec[...]genoot van

LEIDEN, 16 Mei 1847. Dr. W. H. VAN BRE[...]

Algemeene kennisgeving.

Heden overleed, na voorzien te zijn van de H[...] Sacramenten der stervenden, onze geliefde Moeder MA[...] CATHARINA JOSEPHA KIRCHNER, Weduwe van JOA[...]NES HENRICUS HAMERS, in den ouderdom van bi[...] 82 jaren.

Amersfoort, 13 Mei 1847. P. J. HAMERS, *Mede uit naam mijner Zuster.*

In een Burger Huisgezin, waar de vrouw ziekel[...] is en drie kinderen te verzorgen zijn, verlangt men [...]gen een matig salaris **EENE PERSONE**, van [...] R. C. Godsdienst, van 35 à 45 jaren, die bekwaam [...] genegen is om de huishouding waar te nemen. A[...] franco met schriftelijke opgave, alwaar informati[...] te bekomen zijn, onder Lett. P., bij den Uitgever de[...] Courant.

Bij den Uitgever dezer Courant ziet het licht:

GEBED voor IERLAND

DOOR EEN

R. K. PRIESTER.

Met Kerkelijke Goedkeuring.

Prijs 5 Cents; 100 exempl. ƒ 3.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.